

THE COMPARISON OF LISTENING

ACTIVITIES OF BASIC LEVEL TEXTBOOKS

USED IN TEACHING TWO DIFFERENT

LANGUAGES AS FOREIGN LANGUAGES

İki Farklı Dilin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Kullanılan

Temel Seviye Ders Kitaplarının Dinleme Etkinlikleri

Bakımından Karşılaştırılması¹

Mesut GÜN² - Çiğdem YALÇIN³ & Muhammet Raşit MEMİŞ⁴

Abstract

Language is the most effective communication tool humans use and the usage of the language is shaped on four basic skills. These are reading, writing, listening and speaking. Listening ability is of the first learning and the most exposed ability of the individual. In teaching a language, while reading, writing and speaking are seen as improbable abilities, unfortunately listening is mostly seen as an ability acquired before so it has been pushed aside. As a result of this, it can be said that the least studied field is listening. In teaching Turkish to foreigners, one of the most used materials is course books. Besides reading, writing and speaking activities, listening activity is included in the course books. In this study, Yunus Emre Institution Turkish Teaching Set Prepared For Basic Level Course Book and New English File Elementary English Course Book were compared in terms of listening activities. In these two course books, it was focused on the convenience of specified criterias for basic level listening skills taken place in the Common European Framework of Reference for Languages. It was also focused on whether the listening activities support other basic skills, which activities were used during listening process and whether cultural items are taken place in listening activities. It is hoped that a more qualified preparation of the course books contribute to teaching Turkish as a foreign language.

Key Words: Turkish Education Set, Listening, Basic level, Comparison

Özet

Dil, insanoğlunun kullandığı en etkili iletişim aracıdır ve dil kullanımı dört temel beceri üzerinden şekillenir. Bunlar; okuma, yazma, dinleme ve konuşmadır. Dinleme becerisi bireyin ilk öğrendiği ve en çok maruz kaldığı beceridir. Buna rağmen dil öğretiminde, okuma, yazma ve konuşma geliştirilebilir bir beceri olarak görülürken ne yazık ki dinleme becerisi çoğunlukla bireyin önceden edindiği bir beceri olarak görülerek geri plana atılmıştır. Bu nedenle dil öğretimi üzerinde en az çalışma yapılan alanın “ dinleme” olduğu söylenebilir. Yabancılara Türkçe Öğretiminde en sık kullanılan materyallerden biri de ders kitaplarıdır. Ders kitaplarında okuma, yazma ve konuşma etkinliklerinin yanında dinleme etkinliklerine de

¹ Bu çalışma 20-23 Nisan 2017 tarihlerinde İtalya/ Roma’da düzenlenen III. Uluslararası Dil Eğitimi ve Öğretimi Sempozyumu’nda sunulan sözlü bildirinin genişletilmiş halidir.

² Doç. Dr., Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi Bölümü, El-mek:mesutgun@nevsehir.edu.tr

³ Arş. Gör., Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, El-mek: cigdemm.koc@hotmail.com

⁴ Arş. Gör., Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi, El-mek: Muhammet.memis@omu.edu.tr

yer verilmektedir. Bu çalışmada, yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan Yunus Emre Enstitüsü Türkçe Öğretim Seti temel seviye öğrenci ders kitabı ile yabancı dil olarak İngilizce öğretiminde kullanılan New English File temel seviye kitabının dinleme etkinlikleri karşılaştırılmıştır. Söz konusu kitaplardaki dinleme etkinlikleri Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni'nde temel seviye dinleme becerileri için belirlenen ölçütlere uygunluğu, dinleme etkinliklerinin diğer temel becerileri destekleyip desteklemediği, dinleme sürecinde hangi etkinliklere yer verildiği ve dinleme etkinliklerinin kültürel öğeler içerip içermediği üzerinde durulmuştur. Çalışmada, her iki ders kitabının ünitelerinde yer alan dinleme etkinliklerinin incelenip karşılaştırılmasıyla elde edilen verilerden hareketle geliştirilen önerilerin Türkçenin yabancı dil olarak öğretimine yönelik ders kitaplarının daha nitelikli bir şekilde hazırlanmasına katkı sunması umulmaktadır.

Anahtar Sözcükler: Türkçe Eğitim Seti, Dinleme, Temel Seviye, Karşılaştırma

Giriş

Dinleme, bireyin daha anne karnındayken kazandığı ilk temel beceridir.(Wolvin and Coakley, 2000). Stern, Schaffer, Rondal, ve Boysson Bardies gibi araştırmacılar, bebeğin fetüs evresinde sözlerin özelliklerini, ritmini, tonunu ve dil yapısını öğrendiklerini açıklamaktadırlar (Güneş, 2014: 80, Stern, 1997, Boysson- Bardies, 1996, Schaffer, 1983, Rondal, 1983). Bu da göstermektedir ki bebeğin dinleme yetisini kazanma evresi anne karnında başlamakta, ailede ve çevrede aşamalı olarak devam etmektedir.

Dinleme, anlama becerilerinden biridir. Seslerin farkında olma ve onlara dikkat vermeye başlayan ve belli işitsel işaretlerin tanınıp hatırlanmasıyla devam eden ve bunların anlamlandırılmasıyla tamamlanan psikolojik bir süreçtir (Ergin ve Birol, 2000: 115).

Bireyin ana dilde ilk edindiği beceri olan dinleme, yabancı dil öğrenirken de ilk karşılaştığı becerilerden biridir ve dil becerilerinin temelini oluşturur. Dinleme becerisinin gelişmesi diğer temel becerilerin kolaylıkla edinilmesine yardımcı olur (Karakuş Tayşi, 2017: 321).

Dil becerisinin kazanılış sırası (1) dinleme, (2) konuşma, (3) okuma ve (4) yazmadır. Ancak dil öğretiminde dinleme becerisi ilk kazanılan becerisi olması rağmen ihmal edilen bir alan olmuştur (Pinnell & Jagger, 2003). Özellikle, dil öğretimi sürecinde öğretmenler öğrencilerin dil becerilerini daha önce kazandıklarını düşünerek daha çok okuma ve yazma becerilerini geliştirecek etkinlikler üzerinde durmaktadırlar. Oysaki öğrencilerin dinleme becerileri geliştikçe anlama, konuşma, okuma ve yazma becerilerinin de aynı doğrultuda geliştiği söylenebilir. Bu nedenle dinleme eğitimi üzerinde önemle durulmalı ve dinleme becerisini geliştirecek etkinlikler göz ardı edilmemelidir. Dinleme becerisinin kazandırılmasına yönelik yapılacak etkinlikler her seviyeye yönelik Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni'nde belirli ölçütlere dayandırılmış olup temel seviye dinleme etkinliklerine yönelik ölçütler aşağıda belirtilmiştir:

- Çok yavaş ve dikkatli bir şekilde, anlamı düşünmek için uzun aralar vererek konuşulanları anlayabilmek
- Bir yerden bir yere yürüyerek ya da toplu taşıma aracıyla gitme gibi basit yön tariflerini anlayabilmek
- Kendisi, ailesi ve somut ve yakın çevresiyle ilgili konularda kullanılan kolay sözcükleri ve çok bilinen deyişleri anlayabilmek
- Dikkatlice ve yavaşça yöneltilen soru ve yönergeleri anlayabilmek
- Rakamları, fiyatları ve saatleri anlayabilmek (CEFR, 2009: 64; TELC, 2013: 68).

Bu ölçütler çerçevesinde, zihinsel ve psikolojik bir süreç olan dinleme etkinlikleri içerisinde aşamalı olarak yürütülmelidir. Bu aşamalar alan yazında dinleme öncesi, dinleme sırası ve dinleme sonrası olarak adlandırılır.

Dinleme Öncesi: Dinlemeye hazırlık aşamasıdır. Öğrenciler bu süreçte dinleyecekleri konu hakkında bilgilendirilmelidir. Dinleme sırasında duyacakları bazı kelimeler tahtaya yazılabilir. Dinleme öncesinde bu anahtar kelimelerin bilinmesi öğrencilerin dinlediğini anlamasını ve bir amaç belirlemesini kolaylaştıracaktır (İnce, Boztilki, 2016: 164).

Dinleme Sırası: Dinlemenin gerçekleştiği aşamadır. Karakuş'a (2017) göre, bu aşamada hedef dilin sesletimi (telaffuz, vurgu vb.) oldukça önemlidir. Bu nedenle öğretmenin okuma hızına ve kelimelerin doğru şekilde seslendirilmesine önem vermesi gerekir. Bunun yanı sıra, yabancı dilde ilk kez dinletilecek bir metin hemen anlaşılacak için metnin öğrencilere birkaç kez dinletilmesi ve dinleme sonunda yapacaklarının not alınması bu sürecin etkili bir şekilde kullanılmasını sağlayacaktır.

Dinleme Sonrası: Bu aşamada öğrencilerden metnin ana fikrini bulmaları, metni yazılı veya sözlü olarak ifade etmeleri, özetleyerek bir takım yorumlar yapabilmeleri beklenir (Melanloğlu, 2012; İşcan ve Aydın, 2014: 326). Dinleme sonrasında öğretmenin yönlendirmesine daha fazla ihtiyaç duyulur (İnce ve Boztilki, 2016: 168). Öğretmen bu noktada öğrencinin gerçek yaşam durumlarını ortaya koyacak etkinliklere yer verebilir. Örneğin yol tarifini anlatan bir metin dinlettirildikten sonra öğrencilere hedef dilde okuldan kendi evlerine nasıl gideceklerini tarif etmeleri istenebilir.

2. YÖNTEM

2.1. Çalışmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı, yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan Yunus Emre Enstitüsü Türkçe Öğretim Seti temel seviye ders kitabı ile yabancı dil olarak İngilizce öğretiminde kullanılan New English File temel kitabını dinleme etkinlikleri bakımından incelemek ve aşağıda belirtilen amaçlar doğrultusunda karşılaştırmaktır:

- 1) İncelenen kitaplarda yer alan dinleme etkinlikleri Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni'nde temel seviye dinleme becerileri için belirlenen ölçütlere uygun hazırlanmış mıdır?
- 2) İncelenen kitaplarda yer alan dinleme etkinliklerinde dinleme sürecine (dinleme öncesi, dinleme sırası ve dinleme sonrası) uygun hazırlanmış mıdır ve bu süreçte ne tür etkinlikler kullanılmıştır?
- 3) İncelenen kitaplarda yer alan dinleme etkinlikleri okuma, yazma, konuşma gibi diğer temel becerileri destekler nitelikte midir?
- 4) İncelenen kitaplarda yer alan dinleme etkinliklerinde kültürel öğelere yer verilmiş midir?

2.2. Çalışmanın Metodu

Bu çalışmada doküman analizi tekniği kullanılmıştır. Doküman inceleme, araştırma konusuna ait bilgi içeren materyallerin analizidir. Doküman incelemesinde hem yazılı hem de görsel (resim, video vb.) materyaller kullanılabilir (Metin, 2015: 363). Bu çalışmada ilk olarak ilgili dokümanlar okunarak ortaya çıkan bilgiler tablolastırılmıştır. Daha sonra bu tablolar incelenerek belirtilen amaçlar doğrultusunda birtakım sonuçlara ulaşılmıştır.

2.3. Çalışmada İncelenen Kitaplar

Araştırmada Türkçe ve Yabancı Dil Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezlerinde en çok kullanılan ders kitapları arasından seçilen Yunus Emre Enstitüsü Türkçe öğretim seti temel seviye ve İngilizcenin yabancı dil olarak öğretiminde bazı resmî kurumlar tarafından ders kitabı olarak kullanılan New English File temel seviye ders kitabı incelenmiştir. Türkçe ve İngilizce öğretiminde bu iki ders kitabından sıkça yararlanılması nedeniyle bu kitaplar örneklem olarak seçilmiştir.

2.4. Çalışmanın Sınırlılıkları

Bu çalışma, Türkiye’de bazı resmi kurumlar ve çeşitli dil öğretim merkezleri tarafından Türkçe ve İngilizce öğretiminde sıkça kullanılan Yunus Emre Enstitüsü Türkçe Öğretim seti ile New English File temel seviye İngilizce ders kitabının ilk 5 ünitesinde yer alan dinleme etkinliklerinin incelenmesi ve karşılaştırılması ile sınırlandırılmıştır.

3. BULGULAR

Yunus Emre Enstitüsü Türkçe Öğretim seti temel seviye ile New English File temel seviye İngilizce ders kitabı dinleme etkinlikleri açısından incelenmiş olup her iki kitabın ilk beş ünitesinde yer alan dinleme etkinlikleri Tablo 1 de verilmiştir.

Tablo 1: Yunus Emre Enstitüsü Türkçe Öğretim Seti Temel Seviye Ders Kitabı ve New English File Temel Seviye Ders Kitabı 1. Ünitelerinde Yer Alan Dinleme Etkinlikleri

Yunus Emre Enstitüsü Türkçe Öğretim Seti Temel Seviye Ders Kitabı 1. Ünitesinde Yer Alan Dinleme Etkinlikleri	New English File Temel Seviye Ders Kitabı 1. Ünitesinde Yer Alan Dinleme Etkinlikleri
Ünite 1.	Ünite 1.
A. Tanışma • Tanışma ile ilgili bir diyalog dinleme ve dinlediğini tekrar etme • Alfabe dinleme ve yeni kelime öğretimi	A. Tanıştığımıza Memnun Oldum • Dinleme ve dinlediğin metni okuma • Dinlediğin kelimeleri tekrar etme • Dinlenen metinde vurgulanan hecenin altını çizme • Dinleme metninde ilk hecesi vurgulanmayan iki kelimeyi bulabilme • Verilen sayıları dinleme ve tekrar etme • Konuşmacıların sırasıyla nerede olduklarını işaretleme ve bu yer isimlerini uygun boşluklara yerleştirme • Günlerin boş bırakılan baş harflerini tamamlama. Tamamladıktan sonra dinleme ve tekrar etme
B. Nereliyim? • Kendini tanıtan ve meslekleriyle ilgili bilgi veren kişileri dinleme ve metindeki boşlukları doldurma • Ülke, Milliyet ve Dil kategorisiyle oluşturulmuş tabloyu dinleme ve boşlukları doldurma	B. İngiliz Değilim İskoçyalıyım. • Verilen ülke isimlerinde ve uyruklarda yapılan vurguyu bulabilme • Dinlenen ülke isimlerini tekrar etme • 4 farklı resmi dinleme sırasına göre işaretleme ve tekrar dinleme ve boşlukları doldurma. Daha sonra bu diyalogdaki kişileri canlandırma • Alfabe de yer alan “C” harfinin farklı kelimelerle kullanımı ile ilgili dinleme yapma ve dinlediğini tekrar etme • Benzer telaffuzlara sahip kelimeleri birbirinden ayırt etme çalışması

<p>C. Karşılaşma ve Selamlaşma</p> <ul style="list-style-type: none">• Karşılaşma ve Selamlaşma ile ilgili “Güle Güle Sana” isimli şarkıyı dinleme ve şarkıda geçen tümceleri işaretleme• “Nasılsınız?” başlıklı metni dinleme ve okuma. Bu metinle ilgili karışık olarak verilmiş cümleleri doğru sıraya koyma• Sayılar ile ilgili dinleme etkinliği ve tekrar etme. Daha sonra yazı ile yazılmış sayıların karşılıklarına rakamları yazma.• “Kişisel Bilgilerim” adlı dinleme metninde konuşan üç konuşmacı için oluşturulan tabloyu doldurma	<p>C. Benim Adım, Onun Adı</p> <ul style="list-style-type: none">• Cümleleri ülke isimleriyle tamamlama• Ülke isimleriyle alakalı ve görsellerle desteklenmiş bir metni dinleme ve metinle ilgili form doldurma• İyelik ekleriyle ilgili bir diyalog tamamlama• Alfabeyi dinleme ve harfleri tekrar etme• İyelik ekleriyle ilgili bir diyalog tamamlama• Alfabedeki harflerle oluşturulan bir tablodaki boşlukları doldurma• Harflerin telaffuzu ile ilgili sesletim çalışması yapma ve oluşturulan tabloda uygun harfleri boş bırakılan yerlere yerleştirme• Tablodaki kelimeleri dinleyip tekrar etme ve tablo dışında verilen kelimeleri telaffuzları aynı olan kelimeler kategorisine yerleştirme
	<p>D. Cep Telefonlarınızı Kapatınız</p> <ul style="list-style-type: none">• Sınıf içinde olan nesnelere işaret koyma, dinleme ve tekrar etme• Verilen kelimelerle resimleri eşleştirme dinleme ve doğruluğunu kontrol etme• Verilen kelimelerle resimleri eşleştirme, dinleme ve doğruluğunu kontrol etme• Sesli harfler ile ilgili verilen tablodaki kelimeleri dinleme ve tekrar etme• Verilen kelime gruplarında telaffuzu farklı olan kelimeyi bulma ve yuvarlak içine alma• Sınıf içinde verilen direktifleri resimlerle eşleştirme ve dinlenen 10 adet direktifi işaretleme• “Sonsuz Ateş” adlı şarkıyı dinleme.
	<p>E. Uçakta</p> <ul style="list-style-type: none">• Verilen diyalogu kapatıp metni dinleme ve diyalog ile ilgili sorulara cevap verebilme• Verilen diyaloga bakarak tekrar dinleme ve diyalogdaki boşlukları doldurma• Grupla diyalogu canlandırma• Soruların karşılıklarında verilen olası cevaplardan doğru olanı dinleyerek işaretleme• Tekrar dinleme yaparak kullanılan kelime öbekleri kimin söylediğini bulabilme

Birinci amaca ilişkin bulgular

Tablo 1’e bakıldığında incelenen kitapların her ikisinde de günlük hayatta karşılaşılan, basit ve anlaşılabilir diyaloglara yer verildiği görülmektedir. Ayrıca her iki kitapta da sayılar, günler ve ülke isimleri dinletilerek öğretilmeye çalışılmıştır.

İkinci amaca ilişkin bulgular

İncelenen kitapların ilk ünitelerinde dinleme öncesi etkinliklere yer verilmezken dinleme sırası (not alma, boşluk doldurma vb.) ve dinleme sonrası (metin sonrası sorulara cevap verme) etkinliklere yer verildiği belirlenmiştir.

Üçüncü amaca ilişkin bulgular

İncelenen iki kitapta dinleme etkinliklerinde yer alan diyalog sonunda dinleme becerisinin yanı sıra yazma becerisini de geliştirmeye yönelik boşluk doldurma, cümle tamamlama gibi etkinliklere yer verilmiştir. Ayrıca New English File kitabının ilk ünitesinde konuşma

becerisini geliştirmeye yönelik sesletim çalışmaları ve dinlenen metni canlandırılması gibi etkinliklere yer verilmiştir.

Dördüncü amaca ilişkin bulgular

İncelenen iki kitapta da ilk ünite için herhangi bir kültürel öğeye rastlanmamıştır.

Tablo 2: Yunus Emre Enstitüsü Türkçe Öğretim Seti Temel Seviye Ders Kitabı ve New English File Temel Seviye Ders Kitabı 2. Ünitelerinde Yer Alan Dinleme Etkinlikleri

Yunus Emre Enstitüsü Türkçe Öğretim Seti Temel Seviye Ders Kitabı 2. Ünitesinde Yer Alan Dinleme Etkinlikleri	New English File Temel Seviye Ders Kitabı 2. Ünitesinde Yer Alan Dinleme Etkinlikleri
Ünite 2.	Ünite 2.
A. Ailem ve Ben <ul style="list-style-type: none"> • “Ben Kimim ?” adlı metni dinleme ve fotoğrafların altına doğru isimleri yazabilme 	A. Kapuçino ve Cips <ul style="list-style-type: none"> • Sessiz harflere başlayan kelimeleri dinleme ve tekrar etme • Sessiz harflerle başlayan cümleleri tekrar etme • /s/, /z/, ve /iz/ seslerini cümle içerisindeki telaffuzlarını dinleme ve tekrar etme
B. Evim <ul style="list-style-type: none"> • “Güzel Evim” isimli metni dinleme ve metinde geçen kelimelerle resimleri eşleştirme 	B.Natasha, Darren ile buluştuğunda... <ul style="list-style-type: none"> • Natasha ve Darren arasında geçen diyalogu dinleme ve yemeklerin nasıl geçtiğini anlama • Aynı diyalogu tekrar dinleme ve Natasha ve Darren ile ilgili tabloda verilen cümleleri evet ya da hayır şeklinde doldurma • Natasha ve Darren ile ilgili verilen tablo ile ilgili arkadaşına sorular sorma ve cevaplama • Sessiz harflerle başlayan yeni kelimeler dinleme ve tekrar etme • Aynı sessiz harflerle başlayan cümleleri tekrar etme • “Bazen Salakça” adlı müziği dinleme
C. Adresim <ul style="list-style-type: none"> • İki konuşmacının oluşturduğu diyalogu dinleme ve diyalogdaki boşlukları doldurma • Bu diyalogla ilgili sorulara sorulara cevap verme 	C. Bir Ressam ve Bir Müzisyen <ul style="list-style-type: none"> • “Mesleğimi Tahmin Et” adlı radyo programını dinleme ve programa katılan üç konuşmacının mesleğini bulmak için sordukları 10 soruyu işaretleme • Aynı radyo programını tekrar dinleme ve Phil’in mesleğine dair verdiği cevapların yanına Doğru, Yanlış ya da Bağlantılı yazma • Phil’in mesleği hakkında kendi düşüncelerimizi ifade etme • Radyo programının son bölümünü dinleme ve Phil’in mesleğinin ne olduğunu bulma • Dört kişilik gruplarla sorular sorarak meslek bulma ile ilgili oyun oynama
	D.Oldukça Meşhur <ul style="list-style-type: none"> • Sessiz harflerle ilgili yeni kelime öğretimi • Sessiz harflerle başlayan cümleleri doğru telaffuz edebilme • Sarah’ın ailesini tanıtması ile ilgili metni dinleme ve metinde adı geçen kişileri resimlere yerleştirme • Sarah’ın konuşması tekrar dinleme ve ailesi ile ilgili sorulara sorulara cevap verme • “Mark’ın Otel Rezervasyonu” ile ilgili diyalogunu kapatıp dinleme ve sorulara sorulara cevap verme

	<ul style="list-style-type: none">• Aynı diyalogu tekrar dinleme ve resepsiyon görevlisinin konuşma cümlelerini tamamlama• Mark'ın diyalogunu 3 kez dinleme ve bu sefer Mark'ın cümlelerini dinledikten sonra tekrar etme• Partnerinle Mark'ın diyalogunu canlandırma• Mark ve Allie ile ilgili verilen tabloyu doldurma• Günlük ifadeleri kim söylüyor? Mark mı Allie mi? diyalogu tekrar dinleme ve kontrol etme• Mark ve Allie'nin kullandığı günlük ifadeleri kendi dilinde nasıl söylersin etkinliği yapma
--	--

Birinci amaca ilişkin bulgular

Tablo 2 incelendiğinde, Yunus Emre Enstitüsü Türkçe Öğretim setinde ikinci ünitesinde yer alan dinleme etkinliklerinde “Ailem ve Ben”, “Evim”, “Adresim” başlıkları altında dinleme metinlerine yer verilmiş olup bu metinler kişisel, somut ve yakın çevreyle ilgili konuları anlamaya yöneliktir. New English File kitabının ikinci ünitesinde ise dinlenen diyaloglarda geçen meslekleri bulmaya, otel rezervasyonu yaptırmaya yönelik diyaloglara yer verilmiştir.

İkinci amaca ilişkin bulgular

Yunus Emre Enstitüsü Türkçe Öğretim setinin 2. ünitesinde dinleme öncesi herhangi bir etkinlik yapılmadığı gözlenmiştir. Dinleme sırasında boşluk doldurma, kelimeleri resimlerle eşleştirme gibi etkinliklere yer verilmiştir. Dinleme sonrasında ise diyaloglarla ilgili sorulara cevap verme etkinliği yaptırılmıştır. New English File kitabının ikinci ünitesinde ise dinleme öncesi etkinliğe yer verilmezken dinleme sırasında duyulan kelimeleri tekrar etme, cümle tamamlama ve dinleme sonrasında dinleme metni ile ilgili sorulara Doğru/Yanlış şeklinde cevap verme gibi etkinlikler kullanılmıştır.

Üçüncü amaca ilişkin bulgular

Yunus Emre Enstitüsü Türkçe Öğretim setinde dinleme etkinliğinden sonra fotoğrafların altına doğru isimleri yazma gibi yazma becerisine yönelik etkinlikler ve sorulara cevap verme gibi konuşmaya yönelik etkinliklere yer verilmiştir. New English File kitabının ikinci ünitesinde ise konuşma becerisini geliştirmeye yönelik sesletim çalışmalarına ve dinleme etkinlikleri sonunda konuyla ilgili grup çalışması ve oyun oynama etkinliklerine yer verilmiştir.

Dördüncü amaca ilişkin bulgular

Her iki kitapta da dinleme metnine ait kültürel öğelere rastlanmamıştır.

Tablo 3: Yunus Emre Enstitüsü Türkçe Öğretim Seti Temel Seviye Ders Kitabı ve New English File Temel Seviye Ders Kitabı 3. Ünitelerinde Yer Alan Dinleme Etkinlikleri

Yunus Emre Enstitüsü Türkçe Öğretim Seti Temel Seviye Ders Kitabı 3. Ünitesinde Yer Alan Dinleme Etkinlikleri	New English File Temel Seviye Ders Kitabı 3. Ünitesinde Yer Alan Dinleme Etkinlikleri
Ünite 3. A. Saat Kaçta? • Bilet satıcısı ve yolcu arasında geçen diyalogu dinleme ve bilet satıcısının söylediği saatleri resimlerde verilen akrep ve	Ünite 3. A. Tatlı Kadın • Telaffuzları aynı olan sıfatları doğru kategoriye koyma ve dinleyip kontrol etme • “Unutma! İnsanlar hızlı konuştuğunda kelimeleri yutarlar” uyarısını okuttuktan sonra dinleme etkinliği yapma ve bununla ilgili

<p>yelkovanı olmayan saatlere çizme</p> <ul style="list-style-type: none"> • Verilen saat örneklerini inceleme ve cümlede boş bırakılan yerleri bu örneklerle göre doldurma 	<p>6 cümle yazma</p> <ul style="list-style-type: none"> • Resimlerle duyguları ifade eden sıfatları eşleştirme. Daha sonra bu sıfatları dinleme ve kontrol etme (Dinlemeden Sonra) • Duyguları ifade eden sıfatları kapatarak ve sadece resimlere bakarak sıfatlarla ilgili cümleler kurma ve bu cümleleri arkadaşları ile paylaşma • “Tatlı Kadın” adlı şarkıyı dinleme
<p>B. Ne Kadar? Kaç Lira?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Manav ve müşteri arasında geçen konuşmayı dinleme ve diyalogda boş bırakılan cümleleri tamamlama 	<p>B. Uyan ve Yataktan Kalk</p> <ul style="list-style-type: none"> • Simon ve Profesör Parker arasında geçen konuşmalarını dinleme ve Simon’ın cümlelerini dikkate alarak resimleri 1’den 5’e kadar numaralandırma • Aynı diyalogu tekrar dinleme ve bu cümlelerin ne olduğunu bulma • Simon’un cümlelerini 3 kez dinleme ve soruların cevaplarını bulma • “Sizce Louisa mı daha stresli Simon mı ?” sorusunu bulmak için tekrar dinleme • ‘O’ harfi kelime içerisinde farklı sesletimlere sahip, içerisinde ‘O’ harfi olan kelimeleri uygun kategorilere koyma ve bu kelimeleri dinleyip kontrol etme
<p>C. Nerede? Ne Zaman? Planımız Ne?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Söz ve müziği Aşık Veysel’e ait olan “Uzun İnce Bir Yoldayım” türküsünü dinleme ve türküde geçen cümleleri resimlerle eşleştirme 	<p>C. Gizli Ada</p> <ul style="list-style-type: none"> • “H” harfi ile başlayan kelimeleri dinleme ve tekrar etme • “H” harfi ile başlayan cümleleri söyleme ve “H” harfinin telaffuz edilmediği kelimeleri yuvarlak içine alma • Bu cümleleri tekrar dinleme ve kontrol etme ve verilen sorulara cevap verme
<p>-</p>	<p>D. Ağustosun Son Çarşambası</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ayları dinleme ve tekrar etme. İkinci hecesi vurgulanan ayları bulma -“The” sesinin iki türlü sesletimi vardır. Bunları verilen kelimelerde dinleme ve tekrar etme -Tarihleri dinleme ve tekrar etme -“Doğum günün ne zaman ?” sorusunu diğer öğrencilere sorma ve öğrenciyle aynı gün doğan başka bir öğrenci olup olmadığını bulma -Carlo Buelfenbein adında bir roman yazarının gün içerisinde en sevdiği vakit hakkında bir okuma metni etkinliği dinleme -Carlo dışında iki kişinin de en sevdiği vakti dinleyeceklerini belirtme ve verilen cümlelerde renklendirilmiş kelimelerin anlamlarını tahmin etme -Bu iki kişinin verdiği röportajı dinleme ve tabloyu doldurma -Aynı röportajı dinleme ve onların en sevdiği vakitleri bulabilme -“Peki senin en sevdiğin vakit nedir ?” sorusuna arkadaşlarıyla birlikte cevap verme -Mark ve Allie bir kafede birlikte kahve içmek istiyorlar. Onların kasiyerle konuşmalarını dinleme ve verilen sorulara cevap verme -Diyalogu tekrar dinleme ve kasiyerin söylediği cümleleri tamamlama -Diyalogu 3. kez dinleme ve Mark ve Allie’in söylediği cümleleri tekrar etme -Üçer kişilik gruplarla aynı diyalogu canlandırma -Mark ve Allie’i dinleme ve doğru cevapları yuvarlak içine alma -“Allie mi sinirlendi Mark mı?” sorusuna cevap verebilme -Günlük ifadeleri kim kullandı? Mark mı Allie mi ? Tekrar dinleme ve kontrol etme -“Kendi dilinde bu ifadeleri nasıl kullanırsın?” sorusuna cevap verme

Birinci amaca ilişkin bulgular

Tablo 3'e baktığımızda Yunus Emre Enstitüsü Türkçe Öğretim setinde üçüncü ünitesinde yer alan dinleme etkinliklerinde saat sorma, manavda meyve ve sebzelerin fiyatını öğrenme gibi günlük hayatta karşılaşılan basit ve anlaşılabilir metinler yer almıştır. New English File kitabında ise aylar ve tarihlerin öğretimine yönelik basit diyaloglara yer verilmiştir.

İkinci amaca ilişkin bulgular

Yunus Emre Enstitüsü Türkçe Öğretim setinde dinleme öncesi herhangi bir etkinliğe yer verilmemiştir. Dinleme sırasında ve sonrasında boş bırakılan cümleleri tamamlama ve cümleleri resimlerle eşleştirme gibi etkinliklere yer verilmiştir. New English File kitabının üçüncü ünitesinde ise dinleme öncesi öğretilecek konu ile ilgili sıfatları telaffuzlarına göre doğru kategoriye yerleştirme etkinliğine yer verilmiştir. Dinleme sonrasında, dinlenen sıfatlarla cümle kurmaya yönelik etkinliklerin olduğu belirlenmiştir. Ayrıca metinle ilgili birden fazla soru sorularak dinleme etkinliği birkaç kez tekrar ettirilmiştir.

Üçüncü amaca ilişkin bulgular

Yunus Emre Enstitüsü Türkçe Öğretim setinde yazma becerisini geliştirmeye yönelik cümle tamamlama etkinliğine yer verilmiştir. New English File kitabında ise konuşma becerisini geliştirmeye yönelik sesletim çalışmaları, sorulan sorulara cevap verme, diyalogu canlandırma gibi etkinliklere yer verilmiştir. Ayrıca dinleme etkinliği sonrasında öğrenciden dinleme metninde geçen günlük ifadelerin öğrencinin ana dilindeki kullanımını karşılaştırması istenmiştir.

Dördüncü amaca ilişkin bulgular

Yunus Emre Enstitüsü Türkçe Öğretim setinde Aşık Veysel'in bir türküsü dinleme metni olarak verilmiştir. Hedef dile ait müzik kültürü dinleme etkinliğinde yer almıştır. New English File kitabında hedef dile ait kültürel öğeye rastlanmamıştır.

Tablo 4: Yunus Emre Enstitüsü Türkçe Öğretim Seti Temel Seviye Ders Kitabı ve New English File Temel Seviye Ders Kitabı 4. Ünitelerinde Yer Alan Dinleme Etkinlikleri

Yunus Emre Enstitüsü Türkçe Öğretim Seti Temel Seviye Ders Kitabı 4. Ünitesinde Yer Alan Dinleme Etkinlikleri	New English File Temel Seviye Ders Kitabı 4. Ünitesinde Yer Alan Dinleme Etkinlikleri
Ünite 4.	Ünite 4.
A. Bizim Sokağımız • "Bizim Sokağımız" adlı metni dinleme ve metinde boş bırakılan yerleri tamamlama.	A. Dans Edemem -Şarkı söyleyen, gitar çalan ve dans eden üç kişiyi dinleme ve isimlerini boş bırakılan yerlere yerleştirme -"Sizce hangisi daha yetenekli?" sorusunu dinleme etkinliğinden sonra cevap verme -Cümleleri can ve can't ile doldurun *Şarkı söylemek, dans etmek ve gitar çalmak fiillerini kullanarak cümle kurma ve arkadaşından cevap alma -"can" ve "can't" ile kurulmuş cümleleri dinleme ve tekrar etme -Resimleri inceleme ve her bir resimdeki problemin ne olduğunu bulma *Problemi bulduktan sonra dinleme ve verilen cevapları kontrol etme -Tekrar dinleme ve her konuşma için 3 tane "can" ve "can't" ile cümle yazma

<p>B. Ne? Nerede?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Yönler ile ilgili verilen pusulayı dinleme etkinliğinden sonra doldurma • “ Kızılay Meydanı” isimli metni dinleme ve metinde boş bırakılan yerleri doldurma • Aynı metinle ilgili verilen tümceleri D/Y Olarak İşaretleme 	<p>B. Alışveriş-Erkekler Bunu Seviyor</p> <ul style="list-style-type: none"> • 4 adet diyalogu resimlerle eşleştirme • Diyalogları tekrar dinleme ve cümledeki boşlukları kutuda verilen fillerle doldurma • “n” harfi ile ilgili verilen kelimeleri dinleme ve tekrar etme • Aynı kelimeleri tekrar dinleme ve 4 adet cümle oluşturma
<p>C. Bir Haftalık Planımız</p> <ul style="list-style-type: none"> • Görsellerde desteklenmiş “Alo, Evde Kimse Yok Mu ?” isimli diyalogları dinleme ve diyaloglarla ilgili sorulan soruları cevaplama • “Hacı Bayram Gezisi” adlı metni dinleme ve metinde yer alan boşlukları tamamlama • “Yemekte Ne Var?” adlı metni dinleme ve bu metinle ilgili verilen cümleleri metne göre tamamlama 	<p>C. Ötümçül Cazibe</p> <ul style="list-style-type: none"> • “i” harfi ile kullanılan kelimeleri dinleme ve tekrar etme • “i” harfi kullanılarak kurgulanmış bir aşk hikayesi dinleme ve buradaki cümleleri tekrar etme
	<p>D.Hala Benimle Misin?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Resimlere bakıp yorum yapma • Daha sonra duyulan müzik türlerini işaretleme • Müzikle ilgili hazırlanmış anketi arkadaşınla birlikte doldurma ve onun aynı müzikten hoşlanıp hoşlanmadığını anlama • Pop şarkılarında cümle sonları genellikle kafiyeli olur. Örneğin; me-sea. A ve B grubunda bulunan zamirleri kafiyeli oluşturacak şekilde eşleştirme • Bu zamirleri dinleme ve kontrol etme. Telaffuzlarını tekrar etme • Zamirlerle ilgili bir oyun olan bu kimin oyununu oynama • Şarkı dinleme ve şarkıda boş bırakılan cümleler; ben, sen, benim, senin vb. kelimelerle doldurma • Şarkıyı tekrar dinleme ve şarkıda geçen kelimelerden küçük sözlüğü okuma • Şarkının neyden bahsettiğini anlatan cümlelerden doğru olanı işaretleme • “Sizin izlediğiniz filmlerdeki şarkılardan favoriniz hangisi?” sorusuna cevap verme • Mark ve Allie kıyafet almak için bir mağazadalar. Kitapta yer alan diyalogu kapatılarak dinleme ve soruları cevaplama • Diyalogu tekrar dinleme ve mağazada çalışan bayanın cümlelerini tamamlama • Diyalogu 3. kez dinleme ve Mark ve Allie’nin cümlelerini tekrar etme • Aynı diyalogu üç kişi ile canlandırma

Birinci amaca ilişkin bulgular

Tablo 4 incelendiğinde, Yunus Emre Enstitüsü Türkçe Öğretim setinin 4. ünitesinde yön tarifi gibi basit ve günlük hayatta kullanılan dinleme etkinliği yer almıştır. New English File kitabında ise alışveriş yapılırken kullanılacak ifadelerin öğretimine yönelik etkinliklere yer verilmiştir.

İkinci amaca ilişkin bulgular

Yunus Emre Enstitüsü Türkçe Öğretim setinde 4. üniteye yer alan dinleme etkinliklerinde dinleme öncesi herhangi bir etkinliğe rastlanmamıştır. Dinleme sırası ve sonrasında metin ile ilgili doğru yanlış ve boşluk doldurma gibi etkinliklere yer verilmiştir. New English File kitabının dördüncü ünitesinde dinleme öncesi resimlere bakarak yorum yapma etkinliğine yer verilmiştir. Dinleme sonrasında, Türkçedeki eşdeğeri “-e bilmek” yapısı olan “can ve can’t” yapılarının öğretimi amaçlanmış bu doğrultuda cümleleri can ve can not ile doldurma, şarkı söylemek, dans etmek, gitar çalmak fiillerini kullanarak cümle kurma ve arkadaşlarından cevap alma, metni tekrar dinleme ve her konuşma için üç tane “can ve can not” ile cümle yazma etkinliklerine yer verilmiştir.

Üçüncü amaca ilişkin bulgular

Yunus Emre Enstitüsü Türkçe Öğretim setinde yazma becerisini geliştirmeye yönelik boşluk doldurma etkinliğine yer verilmiştir. New English File kitabında ise konuşma becerisini geliştirmeye yönelik “n” ve “i” harfinin sesletimi ile dinletilen diyalogu canlandırma etkinliklerine yer verilmiştir. Bahsi geçen kitapta dinletilen şarkıda geçen kelimeleri okuma etkinliğiyle okuma becerisine yönelik bir etkinlik oluşturulmuştur.

Dördüncü amaca ilişkin bulgular

Yunus Emre Enstitüsü Türkçe Öğretim setinde Bahsi geçen kitapta “Hacı Bayram Gezisi” adlı dinleme metninde tarihi kültüre yer verilmiş olup “Yemekte Ne Var?” adlı dinleme metninde hedef kültüre ait birçok yiyecek ve içecek çeşidinden bahsedilerek hedef kültürün yemek kültürü öğretilmeye çalışılmıştır. New English File kitabında hedef dile ait kültürel öğeye rastlanmamıştır.

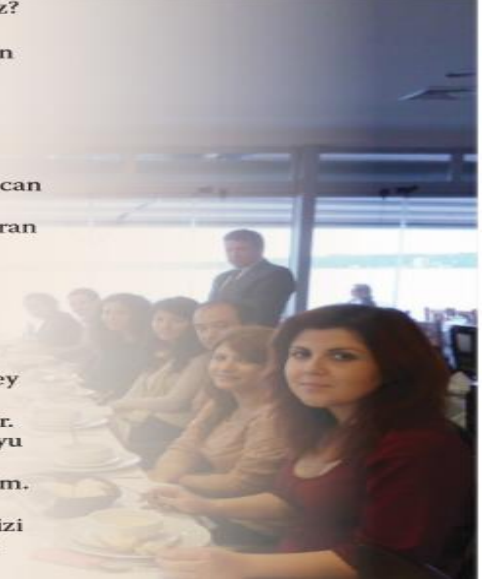
Hacı Bayram Gezisi

Derya	Dayı bak, Hacı Bayram Veli'nin türbesi _____.
Derya'nın Yeğeni	Derya abla, Hacı Bayram Veli _____ yaşadı?
Derya	On beşinci yüzyılda yaşadı.
Derya'nın Yengesi	Peki, Hacı Bayram Veli _____?
Deniz	Ankaralı. Ankara'nın Solfasol köyünde doğdu.
Derya'nın Dayısı	Hacı Bayram Veli iyi bir eğitim aldı.
Derya	Kuran-ı Kerim, matematik, felsefe, Arapça, Farsça, edebiyat gibi çeşitli dersler okudu.
Derya'nın Dayısı	O, büyük bir _____ . Birçok öğrenci yetiştirdi.
Deniz	Fatih Sultan Mehmet'in hocası Akşemseddin de Hacı Bayram Veli'nin _____.
Derya'nın Yeğeni	Benim karnım acıktı. _____ yemek yiyeceğiz?
Derya	Evet, hepimizin karnı çok _____. Şurada iyi bir kebabçı var. Şimdi oraya gideceğiz.
Derya'nın Dayısı	Haydi bakalım, doğru lokantaya. Hesabı ben ödeyeceğim, bugün bendensiniz.

Bakınız Resim 1:Yunus Emre Türkçe öğretim setinde yer alan “Hacı Bayram Gezisi” dinleme etkinliği, s.78

Yemekte Neler Var?

Garson	Hoş geldiniz efendim. Ne arzu edersiniz?
Derya'nın Dayısı	Neler var?
Garson	Çorbalardan mercimek çorbası, ezogelin ve düğün çorbası.
Derya'nın Dayısı	Ben düğün çorbası istiyorum.
Derya'nın Yengesi	Ben de ezogelin çorbası istiyorum.
Deniz	Ben çorba içmeyeceğim.
Derya'nın Yeğeni	Kebaplardan ne var?
Garson	Döner, Adana kebabı, Urfa kebabı, patlıcan kebabı, İskender ve lahmacun.
Derya'nın Yengesi	Ben bir döner istiyorum. Yanında da ayran istiyorum.
Deniz	Ben de döner yiyeceğim.
Garson	İçecek ne istersiniz efendim?
Deniz	Ben de ayran içeceğim.
Derya	Ben İskender kebabı ve maden suyu istiyorum.
Derya'nın Yengesi	Ben sadece çorba içeceğim. Başka bir şey istemiyorum.
Derya'nın Dayısı	Sen bana bir buçuk patlıcan kebabı getir. Yanında da soğuk ve acılı bir şalgam suyu istiyorum.
Garson	Tamam efendim. Siparişlerinizi not ettim. Tatlı istiyor musunuz?
Derya'nın Yengesi	Elbette istiyoruz ama önce yemeklerimizi yiyelim. Tatlıya yemeklerimizi yedikten sonra karar vereceğiz.

Bakınız Resim 2: Yunus Emre Türkçe öğretim setinde yer alan “Yemekte Ne Var?” dinleme etkinliği s.78

Tablo 5: Yunus Emre Enstitüsü Türkçe Öğretim Seti Temel Seviye Ders Kitabı ve New English File Temel Seviye Ders Kitabı 5. Ünitelerinde Yer Alan Dinleme Etkinlikleri

Yunus Emre Enstitüsü Türkçe Öğretim Seti Temel Seviye Ders Kitabı 5. Ünitesinde Yer Alan Dinleme Etkinlikleri	New English File Temel Seviye Ders Kitabı 5. Ünitesinde Yer Alan Dinleme Etkinlikleri
Ünite 5.	Ünite 5.
A. Meslekler <ul style="list-style-type: none"> • “Kızılırmak'ta Bir Fotoğrafçı” isimli metni dinleme ve metinde boş bırakılan yerleri tamamlama 	A.Onlar Kim? <ul style="list-style-type: none"> • Rushmore dağına ait fotoğrafa bakma ve oradaki insan figürlerinin kime ait olduğunu bulma. Verilen isimleri soy isimlerle eşleştirme • Amerikalı bir tur rehberini dinleme ve verilen isimlerin doğruluğunu kontrol etme • Bu rehberin turistlerle yaptığı diyalogu dinleme ve boş bırakılan yerleri tarih ve numaralar ile doldurma • Geçmiş zamanla ilgili verilen cümleleri dinleme, yapılan vurgulara dikkat etme ve cümleleri tekrar etme • Geçmiş zamanla ilgili kendine sorulan sorulara cevap verme • Resimlerde verilen 4 adet heykelin kime ait olduğunu

	<p>ve heykellerin hangi şehirde yer aldığını bulma ve etiketleme</p> <ul style="list-style-type: none">• Heykel resimlerinin altında bulunan biyografileri tamamlamaya çalışma, dinleme ve kontrol etme• Dinleme etkinliğinden sonra metni kapatma ve “İnsanlara hakkında ne hatırlıyorsunuz?” sorusuna yanıt verme
<p>B. Ne Olmak İstiyorum?</p> <ul style="list-style-type: none">• Eren ve annesi arasında geçen diyalogu dinleme ve boş bırakılan yerlere yanlarında verilmiş kelimeleri yerleştirme• Aynı diyalog ile ilgili soruları cevaplama ve diyalogu göz önünde bulundurarak en uygun resmi işaretleme	<p>B. Sidney, Biz Geldik!</p> <ul style="list-style-type: none">• Rooul ve Emma'nın gerçek hikâyelerini okuma ve dinleme daha sonra soruları cevaplama• Hikâyeyi tekrar dinleme ve hikâye ile ilgili 9 resmi doğru sıraya koyma• Hikâyenin sonunu dinleme ve Rooul ve Emma'nın nerede olduklarını tahmin etme• Düzenli fiillerde geçmiş zamanı ifade eden “-ed” ekinin 3 farklı sesletimini dinleme, tabloda yer alan düzenli fiillerin geçmiş hallerini dinleme ve tekrar etme• Emma ve Rooul'un hikâyelerinde geçen geçmiş zaman içeren cümleleri okuma dinleme ve tekrar etme• Geçmiş zaman ile kurulmuş 10 adet, soruyu sınıf içinde arkadaşlara sorma ve bu etkinlikle geçmişte yaşadığın bir gününü anlatma
<p>C. Hobilerim</p> <ul style="list-style-type: none">• “Hangileri Yok ?” isimli metni dinleme ve metinde boş bırakılan yerleri tamamlama	<p>C. Kızların Akşam Gezmesi</p> <ul style="list-style-type: none">• Kızların akşam gezmeleri ile ilgili 3 resme bakma ve onların nerede olduklarını tahmin etme• Silvia'nın kızların akşam gezmesi hakkındaki konuşmasını dinleme• Silvia'nın konuşmasını tekrar dinleme ve iyi vakit geçirip geçirmediği hakkında bilgi edinme• Silvia'nın konuşmasını 3 kez dinleme ve kutucuktaki sorulara cevap verme ve soruları dinleme ve tekrar etme• “En son ne zaman arkadaşlarıyla dışarı çıktın ?” sorusuna cevap verebilme• Sıra arkadaşınla geceleri dışarı çıkma konusunda bir röportaj yapma• “Dans eden kraliçe” adlı şarkıyı dinleme
	<p>D.Yazlık Köşkte Cinayet!</p> <ul style="list-style-type: none">• Resimde verilen kitabın arka kapağındaki bilgiyi okuma ve kitabın konusu hakkında bilgi sunma• Kitabın arka kapağındaki bilgiyi kapatıp sadece fotoğraftaki insanlara bakarak onların kim olduğunu tahmin etme• Bu kitap hakkında dinleme etkinliği yapma ve verilen cümlelerin yanındaki kutucuklara cümlelerin doğru ya da yanlış olduğunu yazma• Verilen 17 tane düzensiz fiili sesletimi aynı olan fiiller kategorisine yerleştirme dinleme ve doğruluğunu kontrol etme• “Yazlık Köşkte Cinayet” adlı dinleme metninde geçen komiser ve Barbaro arasındaki diyalogu dinleme ve tabloda

	<p>Barbaro'nun olduğu sütündeki boşlukları doldurma</p> <ul style="list-style-type: none"> • Komiserin Gordon ile yaptığı görüşmeyi dinleme ve tabloyu doldurma • Komiserin Claudia ile yaptığı görüşmeyi dinleme ve tabloyu doldurma • Cinayeti sizce kim işledi? Amanda mı, Barbara mı, Gordon mu, Claudia mı? Neden? Bu sorulara cevap verme • Diyalogu tekrar dinleme ve cinayeti kimin işlediğini bulma.
-	<p>E.Hediyelik Eşya Dükkânında</p> <ul style="list-style-type: none"> • Allie hediye almak için bir dükkâna gitmiş. Satıcı ile Allie arasında geçen diyalogu kapatıp dinleme ve Allie'nin ne aldığı bulma • Aynı diyalogu tekrar dinleme ve boşlukları doldurma • Diyalogu 3. kez dinleme ve tekrar etme • Diyalogu arkadaşınla canlandırma • Mark ve Allie arasında geçen diyalogu dinleme ve verilen cümleleri doğru ya da yanlış şeklinde işaretleme • "Allie neden stresli olabilir ?" sorusuna yanıt verme • Kutuda yer alan günlük ifadeleri kimin söylediğini bulma. Tekrar dinleme ve cevabı kontrol etme • İngilizcede kullanılan günlük ifadelerin kendi dilinde nasıl söylendiğini bulma

Birinci amaca ilişkin bulgular

Yunus Emre Enstitüsü Türkçe Öğretim Seti temel seviye ders kitabının 5. ünitesinde yer alan dinleme etkinliklerinde iki kişi arasında geçen ve günlük hayatta sık kullanılan ifadelere yer verilmiştir. New English File ders kitabında verilen dinleme etkinliklerinde iki kişinin gerçek hikâyelerine yer verilmiştir ve dinleme etkinliğinden hareketle onların şu an nerede olduklarını tahmin edilmesi istenmiştir. Bu kitapta Diller için Avrupa Ortak Metni'nde yer alan ölçütlere göre daha üst düzey bir metin kullanıldığı saptanmıştır.

İkinci amaca ilişkin bulgular

Yunus Emre Enstitüsü Türkçe Öğretim Seti temel seviye ders kitabında 5. ünitesinde dinleme öncesi herhangi bir etkinlik yapılmadığı gözlenmiştir. Dinleme sırası ve dinleme sonrasında metinde boş bırakılan yerleri tamamlama, cümleleri tamamlama gibi etkinlikler yer almıştır. New English File ders kitabında dinleme öncesinde resimlere bakarak diyalog hakkında tahminde bulunma etkinliği yaptırılırken, dinleme sırasında kutucukları işaretleme ve boşluk doldurma dinleme sonrasında metinle ilgili sorulara cevap verme, hedef dilde verilen ifadeleri ana dilde nasıl söylendiğini karşılaştırma gibi etkinliklere yer verilmiştir.

Üçüncü amaca ilişkin bulgular

Yunus Emre Enstitüsü Türkçe Öğretim Seti temel seviye ders kitabında yazma becerisini geliştirmeye yönelik metinde boş bırakılan yerleri tamamlama etkinliğine yer verilirken New English File ders kitabında tablo doldurma, cümlede boş bırakılan yerleri tamamlama gibi etkinliklere yer verilmiştir. New English File kitabında konuşma becerisini geliştirmeye yönelik düzensiz fiillerin nasıl telaffuz edildiği ile ilgili çok sayıda etkinliğe ve dinletilen diyalogu canlandırma etkinliği bulunmaktadır.

Dördüncü amaca ilişkin bulgular

Her iki kitapta da dinleme metnine ait kültürel öğelere rastlanmamıştır.

4. Sonuç, Tartışma ve Öneriler

“Yabancı dil öğretiminin tarihi çok uzun yıllara dayanmakla birlikte yabancı dil öğretiminde dinleme becerisinin geliştirilmesi gereken bir beceri olarak görülüp ders kitaplarında bu şekilde yer alması oldukça yenidir. Yabancı dil öğretiminin tarihsel gelişimi içerisinde dinleme becerisinin yakın zamanda önemsenmesi eğitim, dilbilim, sosyoloji, antropoloji, toplumbilim gibi alanlardaki değişimler ve gelişmelerle olmuştur” (Eken, 2012). Bu bağlamda yabancı dil öğretimi kitaplarında diğer temel beceriler gibi dinleme becerisini geliştirmeye yönelik hazırlanacak etkinlikler önem arz etmektedir.

Alan yazında dinleme etkinlikleriyle ilgili çalışmalara bakıldığında Eken (2011), “Yabancı Dil Olarak Türkçe ve İngilizce Öğretiminde Temel Düzey Dinleme-Anlama Etkinliklerinin Karşılaştırılması” isimli yüksek lisans tezinde Ortak Avrupa Çerçevesi’ni temel alınan ölçütlere göre Yeni Hitit ve New Headway temel seviye kitaplarında yer alan dinleme etkinliklerini incelemiş olup bu etkinliklerin OAC’ta belirtilen ölçütlere uygun olduğu sonucuna varmış ve dinleme etkinliklerini dinleme öncesi, sırası ve sonrası şeklinde inceleyerek Türkçe ders kitabında dinleme öncesi etkinliklerde bir takım eksikliklerin olduğu ya da bu etkinliklerin dinleme sırası etkinlikleri ile bir bağlantısının olmadığını belirtmiştir. İngilizce kitabında ise dinleme öncesi etkinliklerine yer verildiğini ve bu etkinliklerin dinleme sırasındaki etkinliklerle uyumlu olduğu sonucuna varmıştır.

Benzer bir çalışma olarak Beyreli ve Ak Başoğul (2013) “İkinci Dil Öğretim Kaynaklarında Yer Alan Anlama Etkinliklerinin Karşılaştırılması (Yeni Hitit ve New Headway Örneklemi)” isimli makalelerinde Yeni Hitit (Türkçe) ve New Headway (İngilizce) ders kitaplarının tüm seviyelerini inceleyerek okuma ve dinleme etkinliklerin Avrupa Dil Gelişim Dosyası’nda yer alan düzeyler dikkate alınarak hazırlandığı sonucuna varmışlardır. Buna rağmen Yeni Hitit serisinin anlama becerisini kazandırma aşamasında dinleme öncesini ihmal ettiği ve burada yer alan etkinliklerin daha çok dinleme sırasına yönelik etkinlikler olduğu belirtilmiştir. Ayrıca New Headway serisinde yer alan okuma/dinleme etkinliklerinin temel dil becerileriyle ilişkilendirildiği fakat Yeni Hitit serisinde temel dil becerilerinin birbirinden bağımsız olduğu belirtilmiştir.

Alan yazında yapılan çalışmalar incelendiğinde bu çalışma ile benzer sonuçların ortaya çıktığı belirlenmiştir. Ancak bu çalışmada her iki kitapta yer alan dinleme etkinlikleri ve kültürel öğeler açısından da incelendiğinden diğer çalışmalardan farklılık göstermektedir.

Bu çalışmada örneklem olarak seçilen Yunus Emre Enstitüsü Yabancılar Türkçe Öğretim Seti temel seviye ders kitabı ile New English File temel seviye ders kitabı dinleme etkinlikleri bakımından incelenmiş olup aşağıdaki sonuçlara ulaşılmış ve bu sonuçlar çerçevesinde birtakım önerilerde bulunulmuştur:

- Her iki örneklem incelendiğinde dinleme etkinliklerinin basit, anlaşılabilir ve günlük hayatta yer alan diyalogları içermesi sebebiyle öğretim setlerindeki dinleme etkinliklerinin Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni’nde temel seviye dinleme etkinlikleri için belirlenen ölçütlere uygun olduğu söylenebilir. Ancak New English File ders kitabının son ünitesinde yer alan hikâye anlatımı temel seviye öğrencileri için anlaşılması zor bir etkinlik olarak görülebilir. Bu nedenle hikâyeler yerine basit yönergeler (yol tarifi, basit yemek tarifi vb.) dinleme etkinliklerinde kullanılabilir.
- Doğan’a göre (2012: 2), dinleme sürecinde ilk kez dinlenen metin üzerinde dikkati toplamak okumaya göre daha zordur. Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni’nde temel seviye dinleme ölçütleri göz önüne alındığında konuşulanların daha iyi anlaşılabilmesi için öğretilecek metnin birkaç kez dinletilmesi öğrencinin anlama düzeyini

artırması açısından önemlidir. İncelenen Türkçe ders kitabında dinleme etkinliği en fazla iki kez yaptırılırken İngilizce ders kitabında bu sayı üç veya dördü bulmaktadır.

- Her iki örneklem dinleme sürecine göre incelendiğinde, Yunus Emre Enstitüsü Türkçe Öğretim Seti temel seviye ders kitabında dinleme öncesinde herhangi bir etkinliğe yer verilmediği gözlenmiştir. New English File temel seviye ders kitabında dinleme öncesinde sadece iki üniteye resimlere bakarak dinlenecek metin hakkında tahminde bulunma etkinliğine yer verildiği belirlenmiştir. “Gerçek iletişim bağlamlarında genelde ne duyulacağına dair bir beklenti ve içerik hakkında az çok bir bilgi vardır. Bu nedenle dinlemeden önce öğrenen, içerik hakkında bilgilendirilmelidir” (Ur, 1984). Bu nedenle etkinlikler ön bilgileri harekete geçirme, dinleme amacını belirleme gibi teknikler kullanılarak yeniden düzenlenebilir. İncelenen her iki kitapta da dinleme sırası ve dinleme sonrası pek çok etkinliğe yer verildiği gözlenmiştir. Ancak New English File ders kitabında dinleme sonrasında diyalogun canlandırılması etkinliğine yer verilmiş olup öğrencilerin öğrendiklerinin eyleme dönüştürerek öğrenmenin kalıcılığı sağlanmaya çalışılmıştır denilebilir.

- Dil öğretiminde öğrenmenin tam olarak gerçekleşmesi için dinleme, okuma, yazma ve konuşma gibi temel becerilerin gelişmesine yönelik yaptırılacak etkinliklerin birbiriyle ilişkilendirilmesi gerekmektedir. İncelenen kitaplara bakıldığında Yunus Emre Enstitüsü Türkçe Öğretim Seti temel seviye ders kitabında dinleme etkinliğinin yanı sıra daha çok yazma becerisini geliştirecek etkinliklere yer verilmiştir. New English File temel seviye ders kitabında ise yazma becerisini geliştirecek etkinliklerin yanı sıra sesletim çalışması, dinletilen diyalogun canlandırılması gibi konuşmaya yönelik etkinliklere de yer verilmiştir. Yabancı bir dili öğreniminde sesletim çalışması oldukça önemlidir çünkü “bilindiği gibi, Dünyadaki bütün dillerde sesler ortaktır. Dilleri birbirinden ayıran seslerin oluşturduğu anlamlı yapılarıdır. Seslerin yazıdaki karşılıkları olan harfler de farklı dillerde aynı sesleri gösterebilir buna rağmen harflerin telaffuzlarında farklılıklar vardır” (Öksüz, 2011: 76). Telaffuz farklılıklarının özellikle hedef dili yeni öğrenen öğrenciler tarafından özümsemesi için sesletim çalışmalarına sıklıkla yer verilmelidir.

- Dil, kültürün sembolik sunumudur (Mahadi ve Jafari, 2012: 234). Yabancı dil öğretimi kitaplarında da kültürel öğelere etkinlikler içerisinde sıklıkla yer verilir. İncelenen Türkçe ders kitabında yer alan söz ve müziği Aşık Veysel’e ait olan “Uzun İnce Bir Yoldayım” türküsü “Hacı Bayram Gezisi” ve “Yemekte Ne Var?” gibi dinleme etkinliklerinde din, tarih, yemek, müzik vb. kültürel öğelere yer verilirken İngilizce ders kitabında bu tür kültürel öğelere rastlanmamıştır. Dinleme etkinliklerinde kültürel öğelerin ön planda olması öğrencinin o dili daha iyi tanımasını kolaylaştıracaktır çünkü dil ait olduğu toplumun yaşam tarzını yansıtır. Bu yüzden dil öğrenen birey aynı zamanda o dili konuşan toplumun kültürünü de öğrenir.

KAYNAKLAR

- Beyreli, L. ve Ak Başoğul, D. (2013). İkinci Dil Öğretim Kaynaklarında Yer Alan Anlama Etkinliklerinin Karşılaştırılması (Yeni Hitit Ve New Headway Örneklemi), *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi Türkçenin Eğitimi Öğretimi Özel sayısı*, 6 (11), 46-100. <http://dergipark.gov.tr/download/article-file/15174> adresinden elde edildi.
- Boysson- Bardies, B. (1996). Comment la parole vient aux enfants. Ed. Odile Jacob.
- CEFR (2009). *Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni Öğrenme-Öğretme-Değerlendirme*. Ankara: MEB Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı Yayınları
- Doğan, Y. (2012). *Dinleme Eğitimi*, (2. Baskı). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Ergin, A. ve BİROL, C. (2000). *Eğitimde İletişim*. Ankara: Anı Yayıncılık
- Güneş, F. (2014). *Türkçe Öğretimi Yaklaşımlar ve Modeller*. Ankara: Pegem Akademi.

- İnce, B. ve Boztilki G. (2016). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Dinleme Becerisi. İçinde: Yıldırım F. ve Tüfekçioğlu, B. (Ed.), *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Kuramlar- Yöntemler-Beceriler-Uygulamalar*. (s.168). Ankara: Pegem Akademi
- İşcan, A. ve Aydın, G. (2014) Yabancı Dil olarak Türkçe Dinleme Öğretimi. İçinde: A. Şahin (Ed.) *Yabancı Dil olarak Türkçe Öğretimi* (s. 317-334).
- Karakuş Tayşi, E. (2017). Dil Becerileri-Anlama (Dinleme ve Okuma Becerileri). İçinde: H. Develi, C. Yılmaz, M. Balcı, İ. Gültekin, D. Melanlıoğlu. (Ed.) *Uygulamalı Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi El Kitabı*. İstanbul: Kesit Yayınları.
- Mahadi, T. S. T., Jafari, S. M (2012) Language and Culture, *International Journal of Humanities and Social Science*, 2(17) , 230-235. <https://pdfs.semanticscholar.org/Odae/fa6f4135af0bf6c20c47c6795df3df30707d.pdf> adresinden elde edildi.
- Melanlıoğlu, D. (2012). Türkçe Öğretiminde Ayrıştırıcı Dinlemeyi Geliştirmeye Yönelik Bir Etkinlik Önerisi. *Milli Eğitim*, (196), 56-68. <https://docs.google.com/file/d/0BwKy3YwumyxaX2JBakVzYmRscXc/preview> adresinden elde edildi.
- Metin, M. (2015). *Kuramdan Uygulamaya Eğitimde Bilimsel Araştırma Yöntemleri*, Ankara: Pegem Akademi.
- Öksüz, A. (2011). Türk Soylulara Türkiye Türkçesinin Öğretiminde Yaşanan Sorunlar ve Çözüm Önerileri. *Gazi Üniversitesi Türkçe Araştırmaları Akademik Öğrenci Dergisi*, 1(1), 72-84. <http://turkcearastirmalari.gazi.edu.tr/dergi/yil-1/sayi-1/08-oksuz-asim.pdf> adresinden elde edildi.
- Pinnell, G. S. and JAGGER, A. M. (2003). Oral language: Speaking and listening in elementary classroom. In: J. Flood, D. Lapp, J, R, Squire, & J. Jeensen (Ed.) *Handbook of research on the English language arts* (p. 881-913). Mahwah, NJ: Erlbau.
- Rondal, J. A. (1983). *L'interaction adulte-enfant et la construction du langage*. Bruxelles: Mardaga.
- Schaffer, J-A. (1983). *Le comportement maternel*. Bruxelles: Mardaga.
- Stern, D. (1977). *Mère- enfant. Les premières relations*. Bruxelles: Mardaga.
- TELC (2013). *Diller için Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi Öğrenim- Öğretim ve Değerlendirme*. Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Tuzcu Eken, D. (2011). *Yabancı Dil Olarak Türkçe ve İngilizce Öğretiminde Temel Düzey Dinleme-Anlama Etkinliklerinin Karşılaştırması*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Üniversitesi, İstanbul.
- Tuzcu Eken, D. (2012). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Temel Düzey Dinleme-Anlama Becerisine Yönelik Etkinlikler, 5. *Uluslararası Türkçe Eğitimi- Öğretimi Kurultayı*, Mersin.
- Ur, P. (1984). *Teaching Listening Comprehension*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Wolvin, A. D. & Coakley, C. G. (2000). Listening education in the 21st century. *International Journal of Listening*, (14), 143-152.

İNCELENEN KAYNAKLAR

- New English File Elementary Student's Book (2014)
- Yunus Emre Enstitüsü Türkçe Öğretim Seti Temel Seviye Ders Kitabı (2014)